

Rafał Mazur

Uniwersytet Jagielloński

**NARRACJA SKANDALU OBYCZAJOWEGO.
SPRAWA DURCZOKA CZY AFERA „WPROST”?****1.**

Skandale, afery polityczne i obyczajowe, wpadki celebrytów, dziennikarzy i polityków przestały być przedmiotem zainteresowania wyłącznie rubryk towarzyskich gazet i czasopism o wątpliwej renomie. Owe wydarzenia medialne, ze względu na przypisywaną im możliwość wprowadzania daleko idących zmian w wewnętrznej strukturze dyskursu publicznego, zostały zaadaptowane jako jedno z głównych narzędzi walki politycznej. Jednocześnie znalazły się w kręgu tematów często podejmowanych przez publicystów. Według sondażu IBRIS przeprowadzonego na zlecenie „Rzeczpospolitej” ujawnienie afery taśmowej zostało uznane aż przez 28% respondentów za najważniejsze wydarzenie 2014 r. Afera taśmowa „przegrała” w tym rankingu wyłącznie z wyborem Donalda Tuska na przewodniczącego Rady Europejskiej. Wśród ważnych wydarzeń wskazano również „wybuch afery związanej z rozliczeniami podróży przez posłów oraz wyrok i osądzenie Katarzyny Waśniewskiej – matki Madzi z Sosnowca” [rp.pl: 28 grudnia 2015]. Wydaje się więc zasadne stwierdzenie, że dyskurs publiczny nie jest obecnie kreowany wyłącznie za pomocą merytorycznej debaty, lecz duży wpływ na jego rozwój ma potrzeba sensacji. Afery i skandale stały się zatem zagadnieniem istotnym dla badaczy pola medialnego i politycznego.

Artykuł ten jest próbą opisu narracji wytwarzanych wokół skandalu oraz związanej z tymi narracjami sfery leksykalnej. Analizie poddano materiał składający się z kilkudziesięciu tekstów opublikowanych w tygodnikach „Wprost” i „Newsweek”, dziennikach „Fakt” i „Super Express” oraz zamieszczonych na portalach wpolityce.pl i se.pl, a poświęconych sprawie redaktora „Faktów”¹ Kamila Durczoka, oskarżonego przez tygodnik

¹ Program informacyjny stacji telewizyjnej TVN.

„Wprost” o mobbing i molestowanie podwładnych. Dla zachowania jasności wyводу na określenie ciągu zdarzeń będącego efektem publikacji tygodnika „Wprost” będę dalej używał terminu *sprawa Durczoka*, mimo jego wartościującego charakteru.

2.

Na wstępie istotne wydaje się zaproponowanie rozróżnienia semantycznego pomiędzy pokrewnymi leksemami *skandal*, *afera* i *sprawa*. W świadomości przeciętnego użytkownika języka polskiego słowa te wydają się mieć podobne znaczenie, różnią się głównie stopniem intensywności opisywanych zdarzeń. W dyskursie medialnym określenia te służą jednak zazwyczaj do nazywania odrębnych zjawisk lub kolejnych stadiów rozwoju tego samego zjawiska. Rozróżnienie to jest jednocześnie odmienne od słownikowych definicji tych słów.

Najbardziej dyskusyjna i równocześnie najbardziej płynna granica przebiega pomiędzy pojęciami *afera* i *skandal*. Słownikowe definicje skandalu najczęściej zaznaczają wywoływane przez to zjawisko oburzenie i zgorzsenie². Aby skandal stał się aferą, konieczne jest natomiast wystąpienie naruszenia norm prawnych obok naruszenia norm moralnych³ [por. Thompson 2010: 29]. Należy jednak zauważyć, że z perspektywy etymologicznej znaczenie leksemu *afera* bliższe jest *sprawie* w znaczeniu ‘zbiór okoliczności dotyczących czegoś lub kogoś; coś, co szczególnie interesuje jakąś osobę; zagadnienie, wydarzenie, fakt’ [NSJP]. Określenie *afera*, które swój źródłosłów czerpie z francuskiej *affaire*, oznaczało bowiem pierwotnie właśnie *sprawę*, *wydarzenie*, *przedsięwzięcie*, a pejoratywizacja znaczenia, zbliżająca *afere* do *skandalu*, zaszła dopiero w XX w. [SEJP]. Jak widać, wyrazy te są zbliżone nie tylko pod względem znaczenia, ale również etymologii. Co interesujące, w dyskursie medialnym omawiane leksemy zyskują dodatkowe znaczenia. Zauważalna jest między innymi kontaminacja semantyczna dwóch dotychczas odrębnych znaczeń wyrazu *sprawa* – pierwszego, oznaczającego, jak podawano wcześniej, ‘zbiór okoliczności dotyczących czegoś lub kogoś’ oraz drugiego, wywodzącego się z dyskursu prawniczego i związanego z ‘postępowaniem toczącym się przed sądem; procesem sądowym’ [NSJP]. Leksem *sprawa* może

² Skandal – ‘czyn, postępowanie wywołujące oburzenie, zgorzsenie; awantura’ [NSJP]; skandal – «coś, co wywołuje zgorzsenie, oburzenie; rzecz gorsząca, zawstydzająca, postępek przynoszący wstyd awantura»: Publiczny, głośny skandal. Skandal obyczajowy. Urządzić, wywołać skandal [SJPSzym]. Na potrzeby tej pracy rozszerzam rozumienie szerokiego znaczeniowo angielskiego słowa *scandal*, będącego głównym zainteresowaniem badań Johna Thompsona, na omawiane przez nas leksemy – *skandal*, *afera*, *sprawa*.

³ Afera – ‘nieuczciwe, kolidujące z prawem przedsięwzięcie’ [NSJP]; afera – «nieuczciwe, oszukańcze, kolidujące z prawem przedsięwzięcie, zwykle z udziałem wielu osób»: Afera szpiegowska, gospodarcza. Głośna afera. Wykryć aferę, Wplątać się w aferę. Afera zatoczyła szerokie kręgi [SJPSzym].

więc pojawić się w kontekście, który bezpośrednio jest związany z postępowaniem sądowym: „Prokuratura zajmie się sprawą Durczoka” [wpolityce.pl: 17 lutego 2015]. Analiza tekstów publicystycznych wskazuje jednak, że określenie to może być użyte w podobnym znaczeniu również poza kontekstem prawniczym w celu zasugerowania, że zainteresowanie daną osobą wynika z naruszenia przez nią normy – najczęściej prawnej, por.:

Ziemkiewicz o **sprawie Durczoka**: „Nie można wykluczyć, że to jest częścią jakiejś większej gry” [wpolityce.pl: 20 lutego 2015].

Kompromitacja Miecugowa. Widz TVN dopytuje o **sprawę Durczoka**, w odpowiedzi słyszy: „A ma pan kolegów?” [wpolityce.pl: 17 lutego 2015].

Nowe fakty w **sprawie Durczoka**! Prezenter przebywał u „królowej odchudzania” [wpolityce.pl: 21 lutego 2015].

W **sprawie Durczoka ważną sprawą** jest powołana komisja TVN, która wyjaśni wszelkie potencjalne nieprawidłowości [Fakt: 40, 2015].

Ostatni przykład, dzięki niefortunnemu powtórzeniu słowa *sprawa*, szczególnie dobrze obrazuje opisywane zjawisko. Pierwsze użycie tego określenia łączy dwa przytoczone tu wcześniej znaczenia, co wiąże się z uzyskaniem przez omawiany leksem pejoratywnego charakteru – zainteresowanie daną osobą jest efektem naruszenia przez nią pewnych norm. Użycie drugie odnosi się natomiast do znaczenia notowanego przez słowniki – ‘coś, co szczególnie interesuje jakąś osobę’.

Publikacje tygodnika „Wprost” skupiające się na opisie przebiegu zdarzeń związanych ze *sprawą Durczoka* zawierają niewielką liczbę interesujących mnie określeń wartościujących, takich jak *sprawa*, *skandal* i *afera*. Autorzy innych tekstów nawiązujących do artykułów „Wprost” stosunkowo często operują jednak tymi terminami, aby ustosunkować się do ujawnionych rewelacji oraz sposobu ich ujawnienia. Poza omówioną już *sprawą* stosuje się również leksem *afera*, por.:

Mamy **afere Durczoka**, kampanię wyborczą i własnych protestujących [wpolityce.pl: 18 lutego 2015].

Kuba Wojewódzki o **afierce z Kamilem Durczokiem**: Nakręcili o nim pornola! Głośna afiera z udziałem Kamila Durczoka rozdmuchana przez tygodnik „Wprost” nadal jest tematem numer jeden [se.pl: 3 marca 2015].

Afera rozpętana przez tygodnik „Wprost” może się odbić na zdrowiu redaktora naczelnego „Faktów” TVN [SE: 41, 2015].

Afera Wprost. Kamil Durczok nie wróci do „FAKTÓW”? [se.pl: 10 marca 2015].

Istotne wydaje się zwrócenie uwagi na różnice znaczeniowe. Określenia *afera Durczoka* i *afera „Wprost”* są punktem wyjścia do skrajnie odmiennej interpretacji relacjonowanych wydarzeń. Za pomocą konstrukcji opartej na zależności typu dzierzawczego jednoznacznie wskazuje się winnych naruszenia normy (*afera „Wprost”*, *afera Durczoka*), będącego powodem wybuchu afery. Sformułowania

afera z Kamilem Durczokiem i afera z udziałem Kamila Durczoka nie zawierają tak silnego elementu wartościującego. Sugeruje się za ich pomocą, że udział redaktora „Faktów” w *afery* jest jedynie jedną z wielu okoliczności z nią związanych.

Obok typowych leksemów służących do nazywania okoliczności naruszenia normy moralnej lub prawnej zauważalna jest również obecność form utworzonych za pomocą ekspansywnego formantu *-gate*; por.:

Durczokgate. Czy informacje o kłopotach twarzy TVN mają obniżyć wycenę stacji w przededniu sprzedaży? [wpolityce.pl: 16 lutego 2015].

Durczokgate – na kogo jeszcze służby mają takie haki? Jak bardzo życie osobiste wpływa na najważniejszą w mediokracji władzę? [wpolityce.pl: 18 lutego 2015].

Romaszewska o **Durczokgate**: mam wiele podejrzeń, że to może być nieprawda... [wpolityce.pl: 18 lutego 2015].

Sprawami, jak **Durczok-gate**, rzekomego molestowania seksualnego i mobbingu – wykluczając jawną wpadkę „Wprost”, reportaż z myszkowania po apartamencie na Mokotowie – dziennikarze powinni się zajmować [wpolityce.pl: 24 lutego 2015].

W polskiej publicystyce można zauważyć niezwykle popularność form utworzonych za pomocą sufiksu *-gate*⁴. Powstał on przez wyodrębnienie z frazy *Watergate Affair* (utworzonej na bazie nazwy kompleksu biur w Waszyngtonie) po odjęciu rzeczownika *affair* i ucięciu elementu konkretyzującego *water-* [Wyrwas 2004: 147]. Określenie *Watergate* stało się matrycą dla tworzenia form analogicznych w języku angielskim np. *Lewinskygate*, *Piggate*, *Gategate*. Model ten został przeniesiony do innych języków, w tym do języka polskiego. W ten sposób zostały utworzone m.in. takie określenia, jak *Rywingate*, *Orlengate*, *Szogungate*, *Madrytgate*. Warto zwrócić uwagę, iż w materiale dotyczącym sprawy Durczoka podobne terminy pojawiały się zwykle w tekstach związanych z wywieraniem nacisku i poszukiwaniem tzw. haków na przeciwników politycznych. W dodatku, mimo że sufiks *-gate* stosunkowo szybko został zaadaptowany na potrzeby polszczyzny i wykazuje łatwą łączliwość z wieloma leksemami, to występuje w dwóch odmianach pisowni – z dywizem: *Durczok-gate* oraz zapisywany łącznie: *Durczokgate*. Może to wynikać z tego, iż wspomniany formant wykorzystywany jest głównie w tekstach publicystycznych związanych z aferami i skandalami, nie występuje natomiast w codziennym użyciu. Ze względu na okazjonalny charakter omawianego sufiksu w zakresie polskiej ortografii nie powstały normatywne

⁴ Należy zauważyć, że cząstka *-gate* nie zawsze jest uznawana za formant słotwórczy. Niektórzy badacze uważają, że powinna być opisywana raczej jako element złożenia ze względu na „łączliwość z postacią konkretnego przypadku [...] obecność stosunkowo licznych równoległych form z dywizem, typu FOZZ-gate, HIV-gate [...], poświadczone zestawienia z nie występującym samodzielnie w polszczyźnie elementem *gate* pisany osobno” [Waszakowa 2005: 63]. Za uznaniem zaś formacji zawierających cząstkę *-gate* za derywaty sufiksalne przemawia: stałe znaczenie tej cząstki, traktowanie jej w słownikach anglojęzycznych jako sufiksu oraz funkcjonowanie tworzonych seryjnie derywatów [Wyrwas 2004: 148].

rozstrzygnięcia dotyczące jego pisowni. Trzeba także zauważyć, że utworzone w ten sposób leksemy wiążą się z konkretnymi wydarzeniami, w związku z tym po pewnym czasie stają się mało czytelne [Sękowska 2012: 102].

Interesująca wydaje się stosunkowo mała frekwencja w badanym materiale słowa *skandal*. Leksem ten, w przeciwieństwie do słów *sprawa* i *afera*, rzadko jest łączony bezpośrednio z zachowaniem prezentera „Faktów”; por.:

Elżbieta W. (29 l.), przyjaciółka Kamila Durczoka (47 l.) postanowiła nie dawać za wygraną tygodnikowi „Wprost”, a przy okazji zarobić na **skandalu**, jaki dziennikarze wywołali wokół niej oraz redaktora naczelnego „Faktów” [Fakt: 55, 2015].

[...] czemu nie uścił tych kilku tysięcy złotych, by uniknąć **skandalu**, za znajomą, a nawet za jej firmę, która delikatnie mówiąc nie była zainteresowana w pokryciu należności? [wpolityce.pl: 20 lutego 2015].

Wydaje się, że *skandal* to określenie negatywnie nacechowane i jednoznacznie oceniające, nie stosuje się go do spraw niejasnych, niewyjaśnionych, których rozpoznawanie jest w toku.

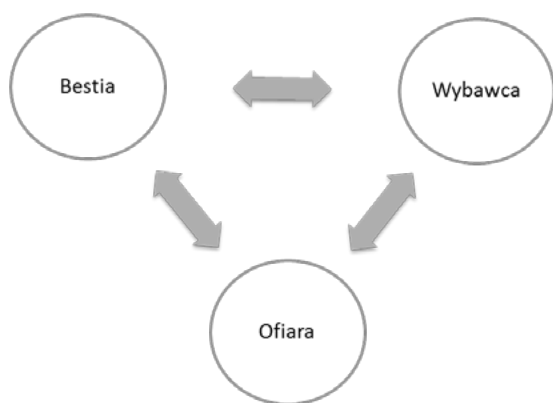
Można zauważyć, że wybór pomiędzy leksemami *skandal*, *afera*, *sprawa* oraz derywatami sufiksальnymi zawierającymi cząstkę *-gate* wpływa na sposób relacjonowania medialnego wydarzenia, a tym samym ujawnia postawę dziennikarza i sygnalizuje styl prowadzonej przez niego narracji. W analizowanym materiale publicyści, stosując takie określenia, jak *afera Durczoka* i *sprawa Durczoka*, winą za naruszenie normy obarczyli prezentera „Faktów”. Odminną wersję przedstawiają dziennikarze mówiący o *aferyze tygodnika „Wprost”*, wskazując tym samym na (ich zdaniem) niestosowny sposób ujawnienia informacji. Nieco więcej dystansu zachowują natomiast wypowiedzi zawierające sformułowania *afera z Kamilem Durczokiem* i *afera z udziałem Kamila Durczoka*, a także *Durczokgate*, które opisują przede wszystkim samo wydarzenie, związaną z nim atmosferę i okoliczności. Wydaje się natomiast, że wypowiedzi zawierające leksem *skandal* miały najbardziej wartościujący charakter względem opisywanego wydarzenia.

3.

Dla analizy przebiegu afery ważne jest zastrzeżenie, że teksty opisujące wydarzenia związane z naruszeniem normy nie są wyłącznie częścią debaty publicznej, ale jednocześnie stają się istotnymi elementami samej afery. Publicyści często nie zajmują się jedynie opisem wydarzeń, które były pierwotnym powodem oskarżeń o naruszenie norm moralnych lub prawnych, w równym stopniu przedmiotem ich zainteresowania staje się poziom debaty publicznej. Zasadne wydaje się więc wyróżnienie na podstawie tych spostrzeżeń dwóch warstw dyskursu związanego z aferą: warstwy narracyjnej – skupionej na relacji wydarzeń i warstwy metadyskursywnej – skupionej na ocenie poziomu debaty związanej z tymi wydarzeniami.

W naszych rozważaniach postaram skupić się na analizie zjawisk związanych ze sferą narracyjną afery obyczajowej.

Pojęcie narracji⁵ rozumiem tu za Jerzym Trzebińskim jako schemat, który modeluje bohaterów historii, ich wartości i plany realizacji, możliwe komplikacje oraz uwarunkowania i szanse przezwyciężenia trudności. Taki schemat ułatwia zrozumienie otaczającego nas świata [Trzebiński 2001: 23; por. Fisher 1998: 266]. Istotne jest, że w tekstach opisujących tę samą aferę zarówno bohater, jak i cel oraz przeszkody mogą się różnić zależnie od wizji rzeczywistości prezentowanej przez autora tekstu⁶. Zjawisko to da się wytłumaczyć za pomocą opisywanego przez Jacka Wasilewskiego trójkąta dramatycznego (por. rys. 1).

Rys. 1. Trójkąt dramatyczny [Wasilewski 2012: 33]

Autorzy nieprzychylni oskarżonemu o naruszenie normy będą osobę tę przedstawiać jako *bestię*, siebie samych jako *wybawcę*, a społeczeństwo lub tych, którym w wyniku owego naruszenia normy ponieśli stratę, jako *ofiary*. W tekstach publicystów stojących w obronie osób, którym postawiono zarzut naruszenia normy, rolę *bestii* przyjmują oskarżający, rolę *ofiary* – oskarżeni, a *wybawcą* stają się broniący oskarżonych. Zastosowanie takiego mechanizmu umożliwi dziennikarzom uzasadnienie swoich działań. Można zauważyć, że takie założenie łamie

⁵ Narracja związana z aferą lub skandalem może być rozumiana również szerzej, nie tylko jako zbiór tekstów opisujących stawiane zarzuty i obronę przed nimi, ale także jako narracja kulturowa obejmująca zespół wszystkich tekstów, fikcyjnych i niefikcyjnych, budujących społeczną normę, która została naruszona w danym skandale – w tym przypadku przeświadczenie, że nie powinno się nadużywać władzy [Achter 2000]. Takie ujęcie tłumaczy, dlaczego tak trudno obronić się przed zarzutami naruszenia normy, które odwołują się nie tylko do jednej konkretnej sytuacji, ale do wszystkich innych podobnych sytuacji, jakie kiedykolwiek pojawiły się w przestrzeni kulturowej.

⁶ Za relatywne można uznać także samo pojęcie skandalu. To, co w jednym tekście przedstawione będzie jako naruszenie społecznie ustalonej normy, w innym może zostać zinterpretowane jako zachowanie w granicach moralności [por. Michałowski 2003: 77].

pakt faktograficzny zawierany między nadawcą i odbiorcą [Bauer 2008: 258], który w narracji związanej ze skandalem traci swoją wartość. Tego typu narracja nie jest bowiem skupiona na przekazywaniu prawdy, lecz na opowiedzeniu historii.

4.

Warstwa narracyjna afery ma specyficzną kompozycję. Teksty publicystyczne korzystają z chwytów charakterystycznych dla powieści w odcinkach lub serialu. Na początku artykułu, a czasem nawet przed samym artykułem, opisywane są rewelacje ujawnione w poprzednich publikacjach. Sposób ich przedstawienia przypomina znane z telewizyjnych produkcji skróty wydarzeń zazwyczaj wprowadzane za pomocą frazy *W poprzednich odcinkach*; por.:

Od czego się zaczęło? W artykule „Ukryta prawda” [Wprost 6/2014] opisaliśmy relację znanej dziennikarki, która oskarżała o molestowanie seksualne swego byłego szefa [Wprost: 9, 2015].

«1 lutego Publikacja „Wprost»» Tygodnik przytacza wypowiedzi anonimowej dziennikarki, która twierdzi, że była molestowana przez szefa w telewizji. «9 lutego Jacek Żakowski» Jacek Żakowski pisze w swoim felietonie: „Nie można tej sprawy tak zostawić” [Fakt: 40, 2015].

Takie wyrażenia mają charakter *formuł wstępnych* (inaczej *przygotowujących*), które upewniają odbiorcę, że ma do czynienia z narracją. Pojawiają się one zarówno w narracjach naturalnych (w narracji mówionej), np. „Wiesz co?”, „Posłuchaj” [van Dijk 1985: 159], jak i w narracjach sztucznych, np. „Dawno, dawno temu...”. Jednocześnie omawiane frazy pełnią rolę ekspozycji, „w której przedstawia się, identyfikuje i opisuje (jeśli odbiorca ich nie zna) czas, miejsce, warunki, zdarzenia poprzedzające, a zwłaszcza głównych agensów” [van Dijk 1985: 160]. W ten sposób nadawca stara się zainteresować odbiorcę wypadkami związanymi z aferą, nawet jeśli odbiorca nie śledzi ich od początku.

Artykuły opisujące aferę mogą również, w oparciu o ten sam schemat kompozycyjny, kończyć się frazą wskazującą na charakter cykliczny tego rodzaju publikacji – „Za tydzień – dalszy ciąg śledztwa «Wprost» dotyczącego molestowania i mobbingu w stacji telewizyjnej” [Wprost: 8, 2015]. Z odcinkowej struktury warstwy narracyjnej afery zdają sobie sprawę także redaktorzy i osoby bezpośrednio zaangażowane w skandal; por.:

Neverending story. Tabloidy rozpisują się o Durczoku: jest szantażowany, wynajął agencję PR, a w TVN sprawę molestowania bada milioner... [wpolityce.pl: 26 lutego 2015].

Jedno jest pewne – **serial z szefem „Faktów TVN”** będzie jeszcze trwał. A jego zakończenia chyba nikt nie może być pewny [wpolityce.pl: 23 lutego 2015].

„Kamil w poniedziałek znalazł się w poważnym stanie w szpitalu. Znalazł się tam w wyniku Waszych publikacji, skonstruowanych tak, że stanowią publiczny lincz na Kamila i **medialną egzekucję w odcinkach**” – napisała [Marianna Durczok – R.M.] o artykułach „Wprost” [Fakt: 43, 2015].

Kolejne wiadomości dotyczące danego skandalu najczęściej powielają informację opublikowaną już wcześniej. Rolą powstającego w ten sposób cyklu nie jest informowanie czytelnika o rozwoju sprawy, lecz skandalizacja opisywanych wydarzeń⁷. Obecność podobnych mechanizmów w tekstach relacjonujących skandale, niezależnie od tego, czy publikowane są one w tabloidach, czy w prasie informacyjnej, świadczy o postępującej tabloidytacji mediów.

Warto również zwrócić uwagę na stosowaną w tekstach opisujących afery metaforykę związaną z teatrem i kinem. Ludzie zamieszani w skandal przedstawiani są jako aktorzy; por:

Nie można wykluczyć, że to jest częścią jakiejś większej gry — mówi Rafał Ziemkiewicz, oceniając aferę po artykule „Wprost” z Kamilem Durczokiem **w roli głównej** [wpolityce.pl: 20 lutego 2015].

Sama afera postrzegana jest jako spektakl odgrywany ku uciesze widzów; por.:

Osiągnęliśmy najważniejszy bodajże punkt zwrotny w **spektaklu, którym od kilku tygodni żyje cały kraj** [wpolityce.pl: 20 marca 2015].

Typowym zwrotem dla języka afery jest również *zaglądanie za kulisy*; por.:

[...] to najważniejsze wnioski, o których pisze gazeta Adama Michnika, która **zagląda za kulisy** badania sprawy Durczoka i oskarżeń o molestowanie [wpolityce.pl: 25 lutego 2015].

Takie chwytły z jednej strony mają zainteresować czytelnika, zachęcić go do kupna kolejnych numerów czasopisma bądź częstszego odwiedzania portalu. Z drugiej strony opisywane wydarzenia i związani z nimi ludzie wydają się mniej rzeczywisti, przypominają raczej świat zaczerpnięty z telenoweli. Dzięki temu działania redaktorów wnikaających w prywatne życie obcych ludzi nie są postrzegane jako niemoralne. Jednocześnie odbiorca tekstu łatwiej akceptuje poglądy przedstawiane przez publicystę.

5.

W celu wytworzenia spójnej i wiarygodnej⁸ narracji konieczne jest wykreowanie określonego typu bohatera. W narracji medialnej bohaterowie są najczęściej dzieleni na archetypiczne pary oponentów. *Złym* (np. politykom, przestępcom, terrorystom, aferzystom) przeciwstawieni są *dobrzy* (np. policjanci, dziennikarze)

⁷ Takie zjawisko, charakteryzujące się *sztucznym rozbudowywaniem podstawowej informacji*, Magdalena Wojdyła nazywa serializacją, w odróżnieniu od seryjności. Co interesujące, badaczka przedstawia ten proces jako charakterystyczny wyłącznie dla tabloidów i przeciwstawia serializację powstawaniu w prasie informacyjnej *continuing news*, opisujących *zdarzenia-procesy* [por. Wojdyła 2011: 145].

⁸ Spójność narracji wiąże się z jej wewnętrznym uporządkowaniem logicznym, wiarygodność oznacza zgodność narracji z dotychczasowymi wyobrażeniami odbiorców [Fisher 1998: 272]. W celu spełnienia tych dwóch warunków publiczności muszą przedstawić bohatera skandalu jako człowieka, który jest lub nie jest zdolny do popełnienia zarzuconego mu czynu.

[Piekot 2007: 81]. „Czarnym charakterem” nadawane są etykiety [por. Cegiela 2014: 69–71] mające na celu dehumanizację i depersonifikację, co znacznie ułatwia wysunięcie oskarżeń o niemoralne zachowanie. Trzeba jednak zauważyć, że podobny mechanizm może być wykorzystany również do wyeksponowania konkretnej, niekoniecznie negatywnej cechy. Niektóre etykiety mają charakter stały, powtarzając się w większości publikacji związanych z daną aferą, inne przejściowy – ich zakres występowania zwykle ogranicza się do jednego tekstu. Najczęstszą etykietą typu pierwszego występującą w publikacjach dotyczących *sprawy Durczoka* jest odnoszące się do jej głównego bohatera metonimiczne wyrażenie (*bardzo*) *popularna twarz telewizyjna*; por.:

Sprawa dotyczy mojego byłego szefa, **bardzo popularnej twarzy telewizyjnej**, szefa zespołu w jednej ze stacji [Wprost: 06, 2015].

Opublikowano relację anonimowej „znanej dziennikarki”, która była molestowana przez byłego przełożonego, „**bardzo popularną twarz telewizyjną**, szefa zespołu w jednej ze stacji” [wpolityce.pl: 25 lutego 2015].

Przedstawiono w nim historię znanej dziennikarki molestowanej przez swojego szefa – „**popularną twarz telewizyjną**” [se.pl: 14 marca 2015].

Nie wierzy w doniesienia „Wprost”, ani te z ubiegłego tygodnia, ani te wcześniejsze, z początku lutego, gdy tygodnik zasugerował, że „**popularna twarz telewizyjna**” molestuje podwładne [Newsweek: 09, 2015].

Poprzez zastosowanie metonimii polegającej na sprowadzeniu osoby do twarzy, w dodatku nie twarzy ludzkiej, lecz twarzy stacji telewizyjnej, omawiana etykieta eliminuje pierwiastek osobowy z opisywanych przez publicystów wydarzeń. Możliwe jest w ten sposób zachowanie odpowiedniego dystansu do przedstawianej narracji. Należy również zauważyć, że przykład pierwszy pochodzi z artykułu „Wprost” po raz pierwszy poruszającego sprawę molestowania dziennikarek. Zastosowanie metonimii zapewnia jednocześnie głównemu bohaterowi skandalu zachowanie anonimowości, z całości tekstu nie wynika bowiem jeszcze, o jakiej osobie mowa. W kolejnych przykładach określenie to jest przywoływane w postaci cytatu odwołującego się właśnie do owego artykułu [por. Kochan 1994: 89]. Znikają jednak pozory anonimowości – w momencie publikacji tych tekstów jasne jest już, iż *popularna twarz telewizyjna* to Kamil Durczok. Powracające w ten sposób cytaty, przybierające często rolę sfrageologizowanych formuł, są charakterystyczne dla narracji związanej z aferą ze względu na funkcję utrwalania w świadomości czytelnika pewnych faktów.

Podobny mechanizm bywa też wykorzystywany do kreowania pozytywnego wizerunku. W publikacjach przychylnych Kamilowi Durczokowi bohater tekstu określany jest często przez dziennikarzy słowem *facet*, a także przywoływane są cytaty, w których Durczok używa tego określenia, opisując samego siebie; por.:

Jestem absolutnie **spelnionym facetem**. Mam rodzinę, genialnego syna, anielską żonę, więc powiem krótko: żeby to wszystko trwało szczęśliwie [Newsweek: 19, 2015].

W tych trudnych chwilach Kamil Durczok może liczyć na wsparcie rodziny – Jestem **zdemolowanym psychicznie facetem**, który trzyma się dzięki temu, że żona, z którą się rozstałem, jest dla mnie oparciem – przyznaje w rozmowie z dziennikarką Radia TOK FM [se.pl: 10 marca 2015].

Z tego tylko jedna mówi o Durczoku ciepło, że **porządny facet**, serdeczny, sympatyczny [Newsweek: 09, 2015].

Użycie określenia potocznego w odniesieniu do Kamila Durczoka może mieć na celu zmniejszenie napięcia wywołanego przez poważne zarzuty molestowania pracownic i mobbingu. Choć według definicji słownikowych leksem *facet* jest określeniem neutralnym – w języku potocznym oznacza *mężczyznę, osobnika* [NSJP] – to warto zwrócić uwagę, że występuje on zwykle w kolokacji z określeniami pozytywnymi, dzięki czemu sam nabiera pozytywnego zabarwienia aksjologicznego. Wśród przymiotników najczęściej występujących w połączeniu ze słowem *facet* Narodowy Korpus Języka Polskiego notuje leksemy *przystojny, fajny, sympatyczny* [NKJP]. W ten sposób na potrzebę obrony przed zarzutami naruszenia normy tworzona jest autonarracja, której konsekwencją jest kreacja określonej tożsamości narracyjnej Kamila Durczoka – sympatycznego, porządnego, spełnionego człowieka, dobrego ojca i męża, niesłusznie atakowanego przez dziennikarzy [Sobczak 2013: 103]. Poprzez operowanie nacechowanymi emocjonalnie leksemami publicyści starają się wzbudzić pozytywne nastawienie do głównego bohatera afery lub go pograć [por. Miłkowska-Samul 2013: 180].

6.

Choć warstwa narracyjna afery może się składać z pozornie skomplikowanego ciągu wydarzeń, to zazwyczaj sprowadzają się one, a przynajmniej tak dzieje się w przypadku *sprawy Durczoka*, do schematu, który proponujemy na użytek tego tekstu nazwać *opowieścią o upadku*. Sam *upadek* ma charakter metaforyczny, wiąże się zazwyczaj z demoralizacją, niemoralnym postępowaniem bądź końcem kariery, lecz do jego opisu wykorzystywana jest zwykle leksyka związana z ruchem wertykalnym, prowadząca do częściowego udosłownienia metafory. Ruch przedstawiany za pomocą takiego słownictwa może mieć różną intensywność, zależnie od rodzaju zarzutów będących przyczyną wybuchu danej afery lub skandalu. Jednym z najłagodniejszych określeń tego rodzaju jest *wpadka*; por.:

Jak mówił, **wpadka** prowadzącego „Fakty” spowoduje, że system chroniący dziennikarzy czy polityków przed ujawnieniem afer się uszczelni tak, aby podobne sprawy nie wychodziły na światło dzienne [onet.pl: 13 marca 2015].

Termin ten właśnie ze względu na swój powściągliwy charakter występuje stosunkowo rzadko w odniesieniu do *sprawy Durczoka*. Częściej jest mowa o potknięciu lub upadku; por.:

A już na pewno unikam pałkowania z wyższością katola każdego, kto się **potyka, upada** albo wyznaje inne wartości niż ja [wpolityce.pl: 18 lutego 2015].

Jesteśmy świadkami dwóch spektakularnych **upadków** [Kamila Durczoka i Bronisława Komorowskiego – R.M.] [wpolityce.pl: 10 marca 2015].

Od czasownika *spadać* w znaczeniu ‘zmniejszać się pod względem jakiejś wartości, maleć, obniżyć się’ [NSJP] utworzony może być również rzeczownik osobowy: *spadkowicz*⁹ – w znaczeniu ‘ten, kto spada, upada’; por.:

Czy była to zemsta za wywiad z panią premier, kiedy to chyba po raz pierwszy Kamil Durczok zachował się jak dziennikarz, trudno powiedzieć, ale nie można też tego wykluczyć? Jego sprawa wygląda na ewidentne zlecenie, wykonane z całą bezwzględnością. Drugim **spadkowiczem** jest pan prezydent Bronisław Komorowski [wpolityce.pl: 10 marca 2015].

Co ciekawe określenie to w słownikach notowane jest wyłącznie w znaczeniu – ‘drużyna, która spadła (lub ma spaść) do niższej klasy’ [SJPDor]. Trudno jednak stwierdzić, czy mamy tu do czynienia z rozszerzeniem znaczenia, czy z wytworzeniem odrębnego leksemu o takim samym źródłosłowie. Nadmienić trzeba również, że przyrostek *-owicz* charakterystyczny jest dla określeń obrazujących stany krótkotrwałe, takich jak *plażowicz, wczasowicz, autostopowicz* i ostatnio modny *frankowicz* [Łaziński 2015]. *Spadek* zarówno drużyny sportowej do niższej klasy, polityka w notowaniach, a także spadek popularności prezentera telewizyjnego również można traktować jako stan przejściowy. Niektóre afery mogą się jednak kończyć upadkiem, z którego trudno się podnieść. Publicyści przychylni osobom zamieszany w aferę mogą w celu zwiększenia sympatii czytelnika dla takich osób posłużyć się metaforą związaną z *leżeniem*; por.:

Jakkolwiek by oceniali Durczoka, lubili go czy nie, artykuł z „Wprost” o seksualnych gadżetach z insynuacjami na temat narkotyków potraktowali jak cios wybitnie ohydny. Więc jak tu teraz jeszcze **kopać leżącego**. [...] **Leży**. Nie tylko w szpitalu. Leży tak w ogóle. **Czy się jeszcze podniesie?** [Newsweek: 09, 2015].

Afera może jednak doprowadzić również do zniszczeń, których naprawić się nie da, dla opisanie jej destrukcyjnej siły można zastosować leksykę związaną z ogniem; por.:

Publicysta podkreśla, że po potwierdzeniu przez TVN przypadków mobbingu i molestowania seksualnego w stacji oraz zwolnieniu Durczoka z kariery prezentera zostały już tylko **spopielale zgliszcza** [wpolityce.pl: 12 marca 2015].

Niektóre teksty opisujące skandal korzystają też z metaforyki związanej z życiem i śmiercią. Najczęściej stosowana jest ona w celu ukazania siły publikacji

⁹ Wytworzony w ten sposób derywat ma charakter pragmatyczny: „pierwszoplanowa jest forma słowotwórcza, mająca przyciągnąć uwagę odbiorcy i tym samym dostarczyć mu przyjemności w jej «deszyfracji»” [Kurda 2011: 15]. Jednocześnie jest on czytelny dla odbiorcy przez odwołanie do serii analogicznych formacji utworzonych za pomocą formantu *-owicz* [Kurda 2011: 16].

zawierających wywołane aferą oskarżenia o naruszenie normy, a jednocześnie dla zobrazowania potencjalnych skutków samego skandalu; por.:

Po drugiej już nie mógł złapać oddechu. Twierdzą, że to jego [Kamila Durczoka – R.M.] koniec. – Dla firmy już nie istnieje. Jest **zabity** [Newsweek: 09, 2015].

Nikt nie chce go [Kamila Durczoka – R.M.] **skazywać na śmierć** głodową. To nie jest **kompletna śmierć publiczna**, choć pewnie jest **to śmierć w sensie medialnym** [se.pl: 11 marca 2015].

7.

Dobierając odpowiednią leksykę, publicyści mogą kreować narrację związaną z aferą i skandalem w sposób sprzyjający ich własnym interesom albo, co wydaje się bardziej niebezpieczne, w zgodzie z interesami partii politycznych i wpływowych grup lobbujących za określonymi rozwiązaniami biznesowymi lub ideologicznymi. Staralem się przedstawić konstrukcję schematu narracji medialnej wytwarzanej wokół skandalu obyczajowego z uwzględnieniem kreacji bohatera, jego działań i intencji oraz przeszkód, jakie napotyka podczas realizacji tych intencji. Należy zwrócić uwagę, że kreacja odpowiedniego wizerunku bohatera jest szczególnie istotna w skandalu obyczajowym, który – w przeciwieństwie do afer politycznych – zwykle dotyczy tylko jednej osoby. W warstwie narracyjnej afery obyczajowej zauważyć można ponadto dwie przeciwstawne strategie retoryczne: agresywną i defensywną. Agresywna związana jest z wysuwaniem oskarżeń i przedstawianiem negatywnego obrazu osób, które dopuściły się prawdziwego lub domniemanego przekroczenia normy. Publicystom stosującym tę strategię zwykle zależy na jak najdłuższym trwaniu skandalu. Na jego szybki koniec liczą natomiast dziennikarze posługujący się strategią defensywną, opierającą się na obronie osób zamieszanych w skandal i przedstawianiu ich jako bezbronnych ofiar nieuzasadnionych ataków.

Bibliografia

Literatura przedmiotu

- Achter P., 2000, *Narrative, intertextuality, and apologia in contemporary political scandals*, “Southern Communication Journal”, t. 65, cz. 4, s. 318–333, [dostęp: 28.03.2015] <https://www.academia.edu/1368844/Narrative_intertextuality_and_apologia_in_contemporary_political_scandals>.
- Bauer Z., 2008, *Gatunki dziennikarskie* [w:] *Dziennikarstwo i świat mediów. Nowa edycja*, red. Z. Bauer, E. Chudziński, Kraków, s. 255–280.
- Cegiela A., 2014, *Słowa i ludzie*, Warszawa.

- Dijk T. van, 1985, *Działanie, opis działania a narracja*, „Pamiętnik Literacki”, t. 76, nr 1, s. 145–166.
- Fisher W., 1998, *Narration as Human Communication Paradigm: the Case of Public Moral Argument* [w:] *Contemporary Rhetorical Theory: A Reader*, red. J. Lucaites, C.M. Condit, S. Caudill, New York, s. 265–287.
- Kochan M., 1994, *Przyklejanie etykietek, czyli o negatywnym nazywaniu przeciwnika*, „Język a Kultura”, t. 11: *Język polityki a współczesna kultura polityczna*, red. J. Anusiewicz, B. Si-ciński, Wrocław, s. 85–90.
- Kudra B., 2011, *O tzw. derywacji pragmatycznej i derywatach pragmatycznych (słowotwórstwo a pragmatyka)*, „Wokół Słów i Znaczeń”, t. 4: *Słowotwórstwo a media*, red. E. Badyda, J. Maćkiewicz, E. Rogowska-Cybulska, Gdańsk, s. 13–18.
- Łaziński M., 2015, *Słowo stycznia*, [dostęp: 28. 03. 2015] <<http://www.slowanaczasie.uw.edu.pl/?p=2863>>.
- Michałowski P., 2003, *Strategie skandalu i stereotypy odbioru*, „Przestrzenie Teorii”, nr 2, Poznań, s. 73–88.
- Miłkowska-Samul K., 2013, *Emocje a skandal polityczny. O sposobach wykorzystania emocji w dyskursie politycznym*, „Przegląd Socjologii Jakościowej”, t. 9, nr 2, s. 164–183 [dostęp: 28.03.2015] <www.przegladsocjologiijakosciowej.org>.
- Piekot T., 2007, *Obraz świata w polskich wiadomościach dziennikarskich – propozycja metody rekonstrukcji* [w:] *Kreowanie światów w języku mediów*, red. P. Nowak, R. Tokarski, Lublin, s. 69–85.
- Sękowska E., 2012, *Neologizmy słowotwórcze we współczesnej polszczyźnie (wybrane tendencje)*, „Eslavística Complutense”, z. 12, s. 97–103.
- Sobczak B., 2013, *Jesteśmy tym, co opowiadamy. Autonarracje w mediach* [w:] *Narracyjność języka i kultury. Literatura i media*, red. D. Filar, D. Piekarczyk, Lublin, s. 101–116.
- Thompson J., 2010, *Skandal polityczny. Władza i jawność w epoce medialnej*, tłum. M. Habura, Warszawa.
- Trzebiński J., 2001, *Narracyjne konstruowanie rzeczywistości* [w:] *Narracja jako sposób rozumienia świata*, red. J. Trzebiński, Sopot, s. 17–42.
- Wasilewski J., 2012, *Opowieści o polityce. Retoryka narracji*, Warszawa.
- Waszakowa K., 2005, *Przejawy internacjonalizacji w słowotwórstwie współczesnej polszczyzny*, Warszawa.
- Wojdyła M., 2011, *Wybrane wyznaczniki stylu tabloidów (na podstawie pierwszych stron gazet)* [w:] *Oblicza kultury*, t. 4: *Tabloidy, język, wartości, obraz świata*, red. I. Kamińska-Szmaj, T. Piekot, M. Poprawa, Wrocław, s. 139–150.
- Wyrwas K., 2004, *Rywingate i pracoholik – derywaty sufiksalne czy złożenia?*, „Język Polski”, LXXXIV, s. 146–148.

Źródła leksykograficzne z rozwiązaniem skrótów

- NKJP – Narodowy Korpus Języka Polskiego [dostęp: 28.03.2015] <<http://www.nkjp.uni.lodz.pl/>>.
- NSJP – *Nowy słownik języka polskiego*, red. B. Dunaj.
- SEJP – *Słownik etymologiczny języka polskiego*, red. K. Długosz-Kurczabowa.
- SJPDor – *Słownik języka polskiego*, red. W. Doroszewski.
- SJPSzym – *Słownik języka polskiego PWN*, red. M. Szymczak.

Wykaz artykułów wykorzystanych w tekście

- Adamski Ł., *Durczokgate – na kogo jeszcze służby mają takie haki? Jak bardzo życie osobiste wpływa na najważniejszą w mediokracji władzę?* [dostęp: 28.03.2015] <<http://wpolityce.pl/media/234232-durczokgate>>.
- Cieśla W., Budziak W., Trepińska M., *Portret na szkle*, „Newsweek” 2015, nr 19, s. 29.
- Domagalik M., *Nie jest mi do śmiechu*, „Fakt” 2015, nr 40, s. 9.
- Dziennikarze działu show-biznes, *Po chorobie został królem życia*, „Fakt” 2015, nr 40, s. 8.
- Fijolek M., *Mamy aferę Durczoka, kampanię wyborczą i własnych protestujących. Ale wspomnijmy czasem o Ukrainie. Najlepiej na takich spotkaniach jak na Freta* [dostęp: 28.03.2015] <<http://wpolityce.pl/spoleczenstwo/234279-mamy>>.
- JM, *Koniec kariery Kamila Durczoka? Sprawa dziennikarza wywołała burzę* [dostęp: 28.03.2015] <wiadomosci.onet.pl/kraj/14q4ct>.
- Królikowska-Avis E., *„Wprost” i pospieszne wyroki. Jak dziennikarze powinni zająć się sprawą Durczoka?* [dostęp: 28.03.2015] <<http://wpolityce.pl/media/234957-wprost>>.
- KS, *Stres może być przyczyną reemisji raka*, „Super Express” 2015, nr 41, s. 4.
- KS, SUO, JK, *Marianna Durczok w pełnym emocji liście oskarża: „Wprost” linczuje Kamila*, „Fakt” 2015, nr 43, s. 3.
- Latkowski S., Wasilewska O., Dzierżanowski M., Majewski M., *Nietykalny*, „Wprost” 2015, nr 9, s. 10.
- Makowski R. [dostęp: 28.03.2015] <<http://wpolityce.pl/polityka/236749-jestesmy>>.
- Mra, *Kamil Durczok RODZINA. Żona Marianna Durczok, syn Kamil Durczok. Kim są krewni BYŁEGO szefa „Faktów” TVN?* [dostęp: 28.03.2015] <http://www.se.pl/wiadomosci/polska/kamil-durczok-rodzina-zona-marianna-durczok-syn-kamil-durczok-kim-sa-krewni-bylego-szefa-faktow-tvn_531977.html>.
- Notujemy..., *Jerzy Jachowicz: „Już tylko spopielałe zgliszcze zostało po karierze Kamila Durczoka”* [dostęp: 28.03.2015] <<http://wpolityce.pl/media/236980-jerzy>>.
- Notujemy ..., *Ziemkiewicz o sprawie Durczoka: „Nie można wykluczyć, że to jest częścią jakiejś większej gry”* [dostęp: 28.03.2015] <wpolityce.pl/media/234597-ziemkiewicz>.
- Nowakowski P., *Kuba Wojewódzki o aferze z Kamilem Durczokiem: Nakręcili o nim pornola!* [dostęp: 28.03.2015] <http://www.se.pl/wiadomosci/polska/kuba-wojewodzki-o-aferze-z-kamilem-durczokiem-nakrecili-o-nim-pornola_546308.html>.
- Nowakowski P., *Prof. Magdalena Środa o Durczoku: „Gdzieś się odnajdzie. To młody, bardzo utalentowany człowiek”* [dostęp: 28.03.2015] <http://www.se.pl/wiadomosci/polska/prof-magdalena-sroda-o-durczoku-gdzies-sie-odnajdzie-mlody-bardzo-utalentowany-czlowiek_555346.html>.
- Olszewski K., *Przyjaciółka Durczoka zarabia na skandalu*, „Fakt” 2015, nr 55, s. 10.
- Pieńkowski M., *Sukces Tuska najważniejszy. Ranking wydarzeń roku 2014*, [dostęp: 28.03.2015] <<http://www.rp.pl/arttykul/99645,1167550-Sukces-Tuska-najwazniejszy--Ranking-wydarzen-roku-2014.html>>.
- Potocki A., *Podwójne standardy Sylwestra Latkowskiego*, <<http://wpolityce.pl/spoleczenstwo/234489-podwojne>>.
- SR, *Afera Wprost. Kamil Durczok nie wróci do „FAKTÓW”?* [dostęp: 28.03.2015] <http://www.se.pl/wiadomosci/polska/afera-wprost-kamil-durczok-nie-wroci-do-faktow_552670.html>.
- Sulikowski J., *Kamil Durczok pozywa Wprost! Były szef Faktów domaga się przeprosin i 2 MLIIONÓW zadośćuczynienia!* [dostęp: 28.03.2015] <<http://www.se.pl/wiadomosci/polska/>>

kamil-durczok-pozywa-wprost-byly-szef-faktow-domaga-sie-przeprosin-i-2-milionow-zadoscuczynienia_557151.html>.

Szymborski T., *Durczokgate. Czy informacje o kłopotach twarzy TVN mają obniżyć wycenę stacji w przededniu sprzedaży?* [dostęp: 28.03.2015] <<http://wpolityce.pl/media/233946-durczokgate>>.

Świętochowicz M., Gębura R., *Cień*, „Newsweek” 2015, nr 09, s. 27.

Wasilewska O., Dzierżanowski M., *Ukryta prawda*, „Wprost” 2015, nr 6, s. 13.

Zespół wpolityce.pl, *Czerska: Durczok nadal w szpitalu, żona zawiadamia o próbie szantażu. A „komisja” TVN skończy pracę za tydzień...* [dostęp: 28.03.2015] <<http://wpolityce.pl/media/235094-czerska>>.

Zespół wPolityce.pl, *Durczok przerywa milczenie i grozi WPROST sądem. „Od kilku tygodni trwa bezprecedensowy atak tygodnika na moją osobę”* [dostęp: 28.03.2015] <<http://wpolityce.pl/media/235644-durczok>>.

Zespół wpolityce.pl, *Kolejny odcinek serialu z Durczokiem. „Fakt” odsłania kulisy afery: znajoma „z mieszkania” prezentera TVN miała wyrok za narkotyki* [dostęp: 28.03.2015] <<http://wpolityce.pl/polityka/234829-kolejny>>.

Zespół wpolityce.pl, *Kompromitacja Miecugowa. Widz TVN dopytuje o sprawę Durczoka, w odpowiedzi słyszy: „A ma pan kolegów?” (wideo)*, [dostęp: 28.03.2015] <<http://wpolityce.pl/polityka/234071-kompromitacja>>.

Zespół wpolityce.pl, *Neverending story. Tabloidy rozpisują się o Durczoku: jest szantażowany, wynajął agencję PR, a w TVN sprawę molestowania bada milioner...* [dostęp: 28.03.2015] <<http://wpolityce.pl/media/235253-neverending>>.

Zespół wPolityce.pl, *Nowe fakty w sprawie Durczoka! Prezenter przebywał u „królowej odchudzania”. Właścicielem mieszkania – „bogacz i znajomy celebrytów”* [dostęp: 28.03.2015] <<http://wpolityce.pl/media/234638-nowe>>.

Zespół wPolityce.pl, *Romaszewska o Durczokgate: mam wiele podejrzeń, że to może być nieprawda...* [dostęp: 28.03.2015] <<http://wpolityce.pl/polityka/234235-romaszewska>>.

SEX SCANDAL NARRATIVE. DURCZOK CASE OR “WPROST” AFFAIR?

Summary

The aim of the article is description of media scandal narratives on the example of scandal with editor of “Fakty” Kamil Durczok, who was accused by “Wprost” of mobbing and harassment of journalists. The research material includes articles published in the “Wprost” and “Newsweek” magazines, newspapers: “Fakt” and “Super Express” and posted on the websites: wpolityce.pl and se.pl. The article indicates differences in meaning between lexemes that are used to present a specific vision of events, such as: *sprawa*, *afera*, *skandal* and derivative nouns with suffix *-gate*. The article presents narrative structures that are characteristic for the scandal. Those structures include character creation, his activities and intentions, and obstacles encountered during the attempt of achieving his goal. Analysis of the material made it possible to distinguish two opposing rhetorical strategies: aggressive and defensive. Those strategies can be used to successively attack and defend of those involved in the scandal. The article also presents how these strategies can be used to create opposing visions of reality.